

POKROK

PUBLISHING CO.

vydává
POKROK ZÁPADU
a místní vydání

v Crete pro Saline okres, Neb., v Schuyler a Clarkson pro Colfax okres, Neb., ve Wilson, Kans., pro stát Kansas, v Cedar Rapid, Ia., pro stát Iowa, v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota a v Tyndall, S. D., pro stát South a North Dakota.

Předplatě:

Pro Spojené Státy \$1.50. Pro Kanadu \$2.00. Do Evropy \$2.50 ročně.

Základní peněžní děje se pomocí peněžních poukazek (Money Orders), expresních poukazek (Express Money Orders), bankovních poukazek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise. Oznamujeme-li své předplatě, udejte starou i novou adresu.

Dopisy z kruhů členůvatstva ohebné ovesetně. Musí být stručné, psané bez úmyslu někoho osobně poškodit a podepsány plným jménem, ať již má být v redakci uloženo, anebo s dopisem uveřejněno.

Kdo ohebný jest spatřovati v bližním svým lidskou bytost, snad i ten pocit lidského bratřství svým činem pozná.

Školský diplom jest pěknou věcí, ale není ještě vysvědčením způsobilosti pro životní boj.

Wall Street prodělává prý přítomně "tichou paniku," čímž se asi míní, že trpí pouze spekulativní podniky a překapitalizované korporace a nikoli povětivě obchod.

Nevíme, zda-li císař Vilém, jenž právě slaví 25-leté jubileum svého císařování, jest šťasten nebo nešťasten při myšlence, že za jeho panování Německo nevedlo žádnou velikou válku.

Bude-li mít nově clo skutečně za následek průmyslovou krizi, válka s Japonskem nebyla by zrovna k zahojení, neboť našlo by se aspoň zaměstnání pro "armádu nezaměstnaných."

Necheeme říci, že náš poslední státní sněm v Nebrascu byl horší, nežli onen illinoisický, však v gallantnosti zůstal daleko za tímto, můžeme-li za měřítko gallantnosti brátí stanovisko vůči ženskému hlasovacímu právu.

Nyní, když Evropa zakázala bývalým balkánským společenstvím práti se, každý z nich může mít to vědomí a uspokojení, že byl by "tomu druhému" dal co proto, kdyby jenom velmoce byly její "nechaly."

Jak jsme minule správně předpověděli, někteří z washingtonských "lobbyistů" najednou uznali za nutnou změnu podnětů — ze zdravotních ohledů — když senátní výbor oznámil, že by se jejich rád na něco pozeptal.

Minulý týden illinoisický sněm udělil ženám v onom státě volební právo, což "strýčka" Cannona, bývalého cara poslanecké sněmovny, přimělo k prohlášení, že "nyní naděsí čas, aby strážné sílení mužů ucházeli se o úřady v Illinoisu." Tím nepochyběně "strýček" Cannon mínil říci, že on v Illinoisu o žádný úřad nebude se již ucházeti.

Dostanou-li některé děti macechu, tu obvyčejně sympathie sousedstva jsou s nimi, ale když takové děti macechy namáhají do prášku na obličej sůl, když jí dají cibuli do postele, krev na bílé svatební šaty a shadiny světlá, kdykoli má v domě společnost, jak si stěžuje v rozsvícení žalobě pt. Isabelle Bauerová ze St. Louisu, zasluhují taková macecha rovněž trochu sympathie.

Zdá se nám trochu nesčestným, ona prohlášení pt. Kity Flagg Youngové, vrchní řídícíky obecných škol v Chicago, že dává přednost učitelům, tedy mužům, před učitelskmi, poněvadž prvníjší jsou více etičtější, kdežto "schol na'm" jest spekulativa s myšlénkou na sňatek a domov v pozadí. Podle našeho skromného názoru, není podobná myšlénka ničím špatným a učitelska i při té myšlence může

být dobrou učitelkou, ba dokonce lepší, než ta, která se takové myšlénky nadobro vzdala. Celkem vzato, lidé konají ty nejlepší a nejužitečnější služby pro svět, pro obecenost, pro společnost lidskou, pokud jsou a zůstávají lidmi.

Poněvadž nepochybně jest více lidí v tomto stavu, jako bývalý prezident Taft, že by totiž rádi váhu zmenšili, uvádíme zde, jakým způsobem p. Taft "otrimoval" se sebe třicet liber od té doby, co z Bílého Domu odešel. Pravil sám o tom: "Jím dvě vařená vejce, nějakou topinku, oranž a koflík kávy — pamaťte si bez cukru neb smetany — k snídani. Pak k obědě mám dobrý kousek stěnku, něco fazolí a špenátu a podobně menu k večeři. Ani příliš mnoho vody nepiju. To jest dieta, která mne již 'otrimovala' o třicet liber." Nás samotné těší, že p. Taft ztratil třicet liber ze svých dřívějších 320, několi se nám zdá, že jest hodně lidí v Americe, za nynější draboty živobytí, kteří by se při té dietě spravili.

ÚSTŘEDNÍ VLÁDA A STÁTY.

Vyšetřování, které výbor spolkového senátu podniká přítomně v Západní Virginii, znova oživilo zájem v otázce vztahů mezi federální vládou a jednotlivými státy. Oba senátory ze Západní Virginie vzpírali se tomuto vyšetřování, dokazujíce, že vymyká se ze právomoci spolkové vlády. V Západní Virginii zuřila prý stávkou po více měsíců, během níž stěže několik lidských životů bylo utraceno a hodné majetku zničeno, tak že konečně v jedné oblasti, měřící 156 čtvercových mil, prohlášen byl vojenský zákon, ale to jsou věci, které se týkaly státu Západní Virginie a nikoli federální vlády a tudíž senát neměl práva do toho sporu, který ostatně byl již urovnán, zasahovati. Takové stanovisko zaujímali oba senátory ze Západní Virginie.

Ti však, kdož usilovali o prozrazení resoluce Kernovy, postavili se na stanovisko zcela jiné. Byli všichni ochotni doznati svrchovanost států, ale dokazovali, že žádný stát nemůže a nesmí se vyvyšovati nad ústavu Spojených Států, která jest základním zákonem národa, nemají potlačiti a odepřiti její záruky, a to prý v Západní Virginii se stalo. Byla prý tam potlačena svoboda tisku a slova, a vojenské soudy vystřídaly soudy civilní, čímž obviněným nedostalo se porotního řízení, které ústavou Spojených Států jest zaručeno každému americkému občanu. Na podepření svého stanoviska senátor Borah citoval rozhodnutí Nejvyššího soudu v jedné při z Indiany brzy po občanské válce, kdy soud prohlásil, že "každý občan všude a za všech okolností má nárok na ústavní svobodu a záruky a že jest to povinnost federální vlády chrániti a hájiti je, i kdyby nutno bylo poslati federální vojsko do státu, kde takové ústavní záruky a svobody byly by porušovány."

Resoluce Kernova byla přijata a vyšetřování v Západní Virginii senátem podniknuto. Jak svrhu právně, stávka mezitím byla již skončena a jisto jest, že na těch krvavých bouřích obě strany měly podíl a senátní výbor sotva někoho přidělí k přímé odpovědnosti, ale důležitá jest, že tato záhada o svrchovanosti federální vlády, když se jedná o porušení ústavních svobod a záruk, byla znova zdůrazněna.

K vůli záruce ústavních práv a svobod vzniká onchdy spor též v Nebrascu, jinač malicherný. Jeden vězeň ve státní trestnici odpíral totiž choditi v neděli do kostela a odvolává se na ústavu Spojených Států, která každému občanu zaručuje volnost náboženského přesvědčení, a tudíž nikdo nemůže býti nucen k nějakému náboženství neb sdílelnosti se náboženského výkonu proti své vůli. Guvernéř Morehead a správce trestnice Fulton zaujali však tu stanovisku, že trestance nemůže se dovolávati záruky ústavních práv a svobod a vzporověnoma trestanci pohroženo samovraždou, nebude-li v neděli choditi do kostela. Ve světle rozhodnutí Nejvyššího soudu Spojených Států jest však stanovisko guvernéra

i vězeňského správce chybným a neudržitelným. Neboť, když "každý občan všude a za všech okolností má nárok na ústavní svobody a záruky", ani vězeň těch nároků nepozbyl a sotva může býti žádáno od něho více, než aby si vysloužil trest, ku kterému byl odsouzen.

NEJVYŠŠÍ SOUD A ŽELEZNICE.

V těchto dnech vydal Nejvyšší soud Spojených Států jedno z nejdůležitějších rozhodnutí v historii země. Dozal totiž jednotlivým státům právo určovati jízdné na železnicích a sazby za dopravu zboží, pokud nebyla by tím ohrážena schopnost draž dostati všem svým závazkům. Státy mohou snížit jízdné a sazby za dopravu zboží, ale nikoli do takové míry, aby železnice nemohly udržeti majetek v pořádku, vyplácející úroky z dluhopisů a priměrné dividendy a platiti mzdy zřízené dělnictvu.

Jednalo se pouze o zákon státu Minnesota, proti jehož zavedení vydal spolkový krajský soud záповěd, avšak kdyby drahy byly zvítězily, jisto byly by ihned zvýšily jízdné v Nebrascu, Iowě, Illinoisu a všech těch ostatních státech, kde snížení bylo zákonem sněmů na dva centy za míli. V Minnesotě musí drahy vrátiti asi \$3,000,000, co jim costají přeplatili od té doby, kdy zákon v platnost vešel. Zároveň tlumočil Nejvyšší soud mínění, že jízdné na železnicích mělo by býti regulováno kongresem, ale pokud týž tak nežní, státy mají k tomu právo. Jak nedávno jsme se zmínili, přikročeno bude v tomto roce k fyzickému odbadu majetku všech železnic v Americe a to jisto povede k regulování jízdného kongresem a další kontrole drah.

Když rozhodnutí Nejvyššího soudu ohlásilo, polekaly hodné jistiny železnice na Wall Street, ale žádná panika nepovstala. Železniční magnáti prostě vidí, že regulování a kontrola železnic se držeti nedá, vidí, že ty doby jsou pryč, kdy za padesát milionů skutečného majetku mohli vydati za sto neb více milionů cenných papírů a proto se sniřují se situací a raději by viděli, aby měli co dělati jenom s kongresem, nežli se šestáctičtyřiceti státy.

Ono rozhodnutí Nejvyššího soudu má dalekosáhlý význam a v konečném povede k finančnímu oživení samotných železnic, z nichž některé povážlivě trpí následky spekulativní éry Gouldovy a nejposledněji Harrimanovy, kdy drahy staly se předmětem nejmen vysokého, nýbrž přímo šlechetného finančnictví.

MUCEDNICE SUPRAŽISMU.

Hnutí za volební právo žen má tedy svoji první skutečnou mučednici. Ony sice byly již "mučedny" anglické sufražetky, když zatčeny byly pro nějaké výtržnosti a násilné krmény, ale to se všechno dělo tak, aby tím život jejich nebyl ohrožen. Raději úřady takovou tvrdostí svou sůfrazetku pustily na svobodu, než aby z ní udělaly mučednici.

OBMEZOVÁNÍ PŘISTĚHOVALECTVA.

Sotva v přítomném mimořádném zasedání kongresu, ale zcela jisto v příštím pravidelném, podána bude nějaká předloha na obmezení přistěhovalectví. V posledním kongresu byla přijata ve sněmovně i v senátě, avšak vetovala presidentem Taftem, jenž nesouhlasil se zkouškou znalosti čtení.

Předloha, vztahující se na přistěhovalectvo, bude snad podána více, ale znatelnější pozornost vyvolala ta, kterou chystá poslanec Rodenherry a jež ustanovuje, že v žádném jednotlivém roce se žádná národnost nesmí by se usatěhovati do Spojených Států více, osob, nežli deset procent lidu této národnosti sdíleho již v zemí. Za měřítko sluouží by poslední census. Tak na příklad, kdyby census udával ve Spojených Státech 200,000 Čechů, mohlo by se sem přistěhovati dvaecit tisíc lidí naší národnosti, kdyby udával jenom 100,000 Čechů, pouze deset tisíc by sem bylo připuštěno. Přistěhovalectví z Čech v posledních letech není velké a snad tato předloha, i kdyby záknem se stala, sotva měla by na ně eliv, stejně jako česí neměli se čeho obávati od předlohy prezidentem Taftem vetované, kdež ona, last čtení se vyzkoušela. Avšak ona některé národnosti mohl by zákon takový mít, ale poslanec Rodenherry zrovna na ty nejmenší "jábnou", a sice na přistěhovalce z Ruska, z Itálie, z Španělska a z části Rakouska, a pod, od kterých v posledních letech byl vol-

ký nával nových přistěhovalců. Za to povzbuzovaly přistěhovalectví z Velké Británie, z Německa a zemí skandinávských, které se pokládá za to "nejškodnější". Ve skutečnosti však ani toto přistěhovalectví nebylo vždycky pokládáno za žádoucí. V letech padesátých minulého století byla strana knownothingů nejsilnější, a v Bostoně a Cincinnati udály se krvavé protipřistěhovalcecké bouře a tehdy těm přistěhovalci byli hlavně lřčané a v menším počtu Němci a ještě v menším počtu lidé ze skandinávských zemí.

Ve skutečnosti však ani toto přistěhovalectví nebylo vždycky pokládáno za žádoucí. V letech padesátých minulého století byla strana knownothingů nejsilnější, a v Bostoně a Cincinnati udály se krvavé protipřistěhovalcecké bouře a tehdy těm přistěhovalci byli hlavně lřčané a v menším počtu Němci a ještě v menším počtu lidé ze skandinávských zemí. Tyhdy knownothingové varovali národ před hrozným nebezpečím, jaké od přistěhovalců hrozí a jednou byli tak silni, že dokonce i svého kandidáta za presidenta si sami, a zatím pravý opak se stal. Přistěhovalectví osvědčilo se býti požehnaním tomuto národu. A to nebezpečí od nynějšího přistěhovalectva sotva jest větší, než bylo od onoho v letech padesátých minulého století.

Jest to nejenom právem, nýbrž přímo povinností tohoto národa, obrániti se před živly zločinnými, před nemocnými a neschopnými výživu, před lidmi z takových plemen, jež nedají se asimilovati neb jich asimilace byla by na škodu jádru národa, a konečně i ta zkouška znalosti čtení není žádným přemrštěným požadavkem; neboť ty země, které v tomto dvacátém století výchovu svých občanů tak zanedbaly, že je ani čísti nenačly, měly by samy zápolit s tím problemem, ale jinak od přistěhovalců zdravých, ochotných pracovati, žádné nebezpečí nehrozí. A také v žádnou velkou soutěž domorodým živlem nepřicházejí. Následkem neznanosti řeči, obývají a zvyků zdejší, poněvadž chápou se teprve, co níž ten domorodý živel nikterak nečeže. Mimo to pak přistěhovalectvo samo se reguluje. Ochabne-li poptávka po dělnictvu, ochabne též přistěhovalctvo, jak vícekráte se již ukázalo. Jest málo těch přistěhovalců, kteří se do této země pustí nadarmo, většinou mají zde příbuzné neb známé a ti je sem nezvou, když není výhlička na obdržení zaměstnání.

První, která život svůj položila na oltář velké věci, velké ideje, jest slečna Emily Wilding Davisonova, která při anglické Derby, kočských dostizích, pokusila se zastaviti koně z královských stáží, při čemž utrpěla poranění tak těžká, že v nemocnici zemřela. Sl. Christobel Pankhurstova, 81. Christobel Pankhurstova, předvajíci právě v Paříži, po obdržení truehlivé zprávy pravila: "Slečna Davisonova zemřela pro ženy. Ona to učinila, aby upozornila na jejich krivdy a získala hlasy pro ně. Odpor vlády uděliti hlasovací právo, dohnal jí ku protestům. Argument nepřesvědčil p. Asquitha a važnost jeho postavení, ale snad smrt ženy učiní tak. Panmátka slečny Davisonovy bude žiti v srdcích žen a v historii po všechny časy. Bude veřejný pohřeb na počest tohoto vojáka, jenž padl v boji za svobodu."

Snad většina lidí odsoudí čin slečny Davisonové jako střechost, ale nebude žádného sporu o síle a působivosti jejího posledního argumentu. Britickým úřadům jisto jest a něho nevolno. Život jest tím nejdrazším, co člověk má, a když hotov jest obětovati to nejdražší, je to takový důkaz vřemousti a odhodnosti ku věci, z kterou horuje, že se lidé zastaví a přemyslí. Tolstoj, když byl pronásledován ruskou vládou, projevil přání, aby život svůj nechal jako protest proti stávkajícímu řádu a poukázal na svědomí skauti Husova jako na doklad, že někdy velké reformy a velké ideje vyžadují mučedníků, aby uplatňují byly neb ku předu posílány.

Čin slečny Davisonovy bude v očích mnohých lidí svátostným, ale jisto vláda britická nepřála by si více takových "střechostí". Jest více než pravděpodobno, že způsobily by velký obrat ve veřejném mínění.

KORPORACE, KTERÉ MAJÍ "DUŠI."

"Corporation has no soul," jest běžné přísloví v Americe, a snad dosti jest korporací, o nichž se to právem říká, které nemají duše, ani srdce, ani citu. Ale jsou rovněž korporace, které mají "duši," které poznaly, že se to vlastně vyplácí pohližiti na pracovní síly jako na lidi a nikoli jako na pouhé cifry, jako na pouhé výdělkové prostředky. A tak některé velké korporace zavádějí pensijní systémy, vydržují fondy pro případ nemoce a smrti, zařizují pokračovací školy pro mladší dělnictvo a místnosti, kde dělníci v blízkosti závodů by mohli a pobavili se.

Je to asi tentýž obrat v smýšlení, jako nastal v Rakousku po nešťastné válce s Pruskem. V Rakousku byli toho mínění, že však má býti pouze výkonným strojem, že jest mu vlastně na škodu, když dovede mysliti, a následkem byla bitva u Sadové. Říkalo se, že zvítězil tam pruský učitel. Od té doby datuje se reforma školního systému v Rakousku.

Když velkovýroba v Americe vystřídala malovýrobu, když vznikaly korporace, jež zaměstnávaly velké armády lidí, bylo na dělnictvo asi tak pohliženo jako rakouská byrokracie pohližela na vojáky před pruskou válkou. Pohliželo se na ně jako na výkon síly a jejich lidská stránka nebyla nijak brána v úvahu. Než během času začal nabývatí vřhu názor, že k docelení té největší zdatnosti, "efficiency," nutno bráti v úvahu lidskou stránku a té armádě dělnictva, že té největší zdatnosti se docílí jenom tehdy, když mezi dělnictvem převládá spokojenost, když jest u něho jistá míra loyálnosti, ať už potom je to závod zaměstnávaní dšet tisíc nebo jenom deset dělníků. A to všechno dá se vypěstovati jenom tehdy, když dělník má vědomí, že jest na něho pohliženo jako na lidskou bytost a nikoli jako na pouhou výkonnou sílu.

Ze velké korporace jedna po druhé začínají zaváděti pensijní systémy a fondy pro případ nemoce a smrti a jiná opatření toho druhu, jest samo o sobě důkazem, že sledvaly v tom vlastní prospěch, že se to vyplácí, když se jedná s dělníky jako s lidskými bytostmi, neboť korporace jsou v obchodě k vůli obchodu a výdělku a nikoli pro dobročinnost.

Korporace, která zašla hodné dleko, a snad nejdále, v tomto lidském začalování s dělnictvem, jest American Telephone & Telegraph Company, jedna z největších zaměstnavatelů v této zemi. V jediném New Yorku zaměstnává 10,000 dívek při operování telefonů a systém rozšířen jest skoro po celé zemi. Společnost tato od letošního Nového Roku vytvořila zvláštní fond, \$10,000,000, pro pense, nemeccenskou podporu, životní pojištění a pod. Kdokoli, jenž pracoval pro společnost pět roků, onemocní, dostává plný plat po tři měsíce a poloviční plat další tři měsíce a zemře-li, obdržel pozůstalí \$1,000 pojištění. Na tyto výhody dělnictvo si nepřiplácí, nýbrž společnost sama je nese a vyplácí z úroků onoho původního fondu \$10,000,000. Byla by zhytečným dokazovati, že docílí se tím větší spokojenosti mezi dělnictvem, větší zdatnosti a loyálnosti, když zaměstnavatel má tu vědomí, že bude postarano o něho v nemoci a konečně o pozůstalé v pádu smrti.

Toto není dobročinnost, jak se il obvyčejně rozuati nýbrž důkaz, že i ty velké korporace dospěly k přesvědčení, že je to v jejich vlastním zájmu, když budou pohližeti na pracovní síly jako na lidi a dle toho jednati s nimi. — Ono se to v konečném vyplácí každé korporaci, když má "duši."

20. Česko-Americký Venkov jest hospodářsko-odborným listem pro veškerou třídu obyvateřstva. Předplatě pouze \$1.00.

DR. J. C. SOUKUP,
ZUBNÍ LÉKAŘ
Telefon: Douglas 130
201 Paxton Block (roh 16. a Farnam)
OMAHA, NEBR.

Dr. B. DIENSTBIER
Český zubní lékař
Pokoj č. 715 City National Bank
(10. a Barney ulice)
Tel. Douglas 4261
Res. 1918 S. 14. St. Tel. Doug 4605
Ústava od 8 h. dop. do 5 h. odp.
Večer 8 h. újednání. 107

C. H. Kubát,
právník a veřejný notář.
V oboru svém zkušený. Spolehlivý
zástupce u všech soudů.
403 Barker Block. 15. a Farnam,
Tel. Doug. 6867. Omaha, Neb.

F. M. Scoblik,
český právník
a obhájece.
VEŘEJNÁ PRAXE.
Security, Block - TYNDALL, S. D.

LOUIS BERKA,
Český právník a veřejný notář
336 Bee Bldg., Omaha
Vynaha dělnice a zrušava majetek zvl. v
Čechách. In vém dležením práva a zajištění vše se
všeobecně soudních případů. TEL. DOUGLASS 3067

Adolf A. Tenopír,
Český právník.
Úřadovna čis. 1325, roh 14. a
William ulice.
Omaha, Nebr. Tel. Doug. 8397.
Veřejný notář.

Julius J. Žitník,
právník
a spolehlivý rádce ve všech
právních záležitostech.
715 Brandeis Theater Bldg.
Tel. Douglas 2876.
OMAHA — NEBRASKA.
Zástupce u všech soudů. 11

JOS. T. VOTAVA,
PRÁVNÍK
Úřadovna: č. pokoje 500
Bee Building.
Telefon: Douglas 651.
Omaha — Nebraska.

Pojištění proti ohni, úrazu a
nejlepších společností obstará Vám
JOS. V. KASPAR,
veřejný notář, 1421 So. 13. Str.,
Omaha, Nebr.
Přepravni listky, půjčky, pro-
dej a pronajímání majetků. Tel.
Red. 4954. 317

Spolehlivé pojištění na život
za skutečnou cenu u
WOODMEN OF THE WORLD
(Hlavní sídlo)
české tabory v Omaze a
South Omaze.

A. C. HOLOUBEK
KVIETINÁŘ
2206 So. 13. Str., Omaha, Neb.
Přijímá včasně objednávky na svatební a
příležitostné květiny, ozdobu stolu, křeslo
208, 9th, Neb. Webster 445. (Časopis, telefon 122)

BERÁNEK A SYN, lékárník,
16. a Willam ul. Omaha, Nebr.